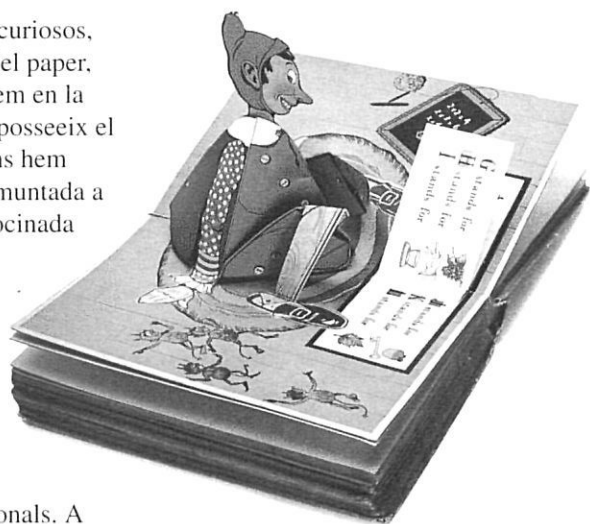

Els «pop-ups», llibres amb vida

Som generació els curiosos, els amics de les arts del paper, els que –encara– creiem en la màgia intrínseca que posseeix el llibre il·lustrat, que ens hem acostat a l'exposició muntada a la Fontana d'Or, patrocinada per la fundació de la Caixa de Girona, en la qual hem admirat la rica col·lecció que l'artista i pintor Quim Corominas ha reunit d'artefactes movibles i tridimensionals. A més del plaer que sent qualsevol col·leccionista en aconseguir una bella troballa, l'amic Corominas, pintor d'ofici, deu trobar en aquests papers pintats no exempts de moviment noves perspectives que estimulin la seva pràctica pictòrica, la del professor de plàstica per a nens i nenes que ressegueix amb la vista i amb el tacte aquelles textures de mil colors, les superfícies que remembren un món que el desig narra. Tots aquests llibres

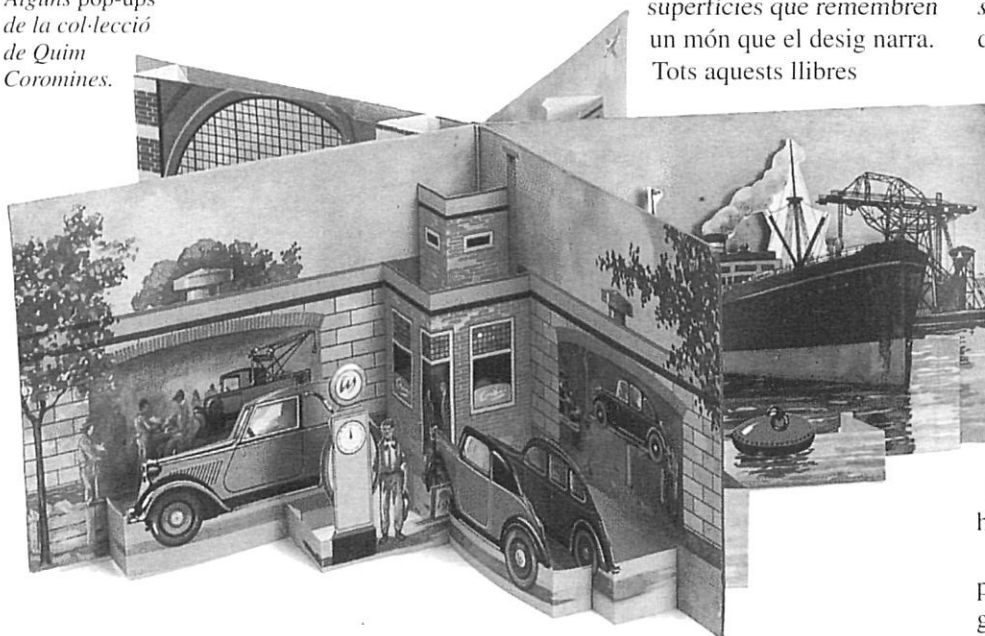

d'escola, els dedicats a l'oci, el famós *Circ Internacional* que, desplegat, fa més d'un metre de llargària, s'han pogut veure del 17 de desembre de 1999 al 6 de gener del 2000 a les sales del carrer Ciutadans. En aquell soterrani, lluny dels cavalls de la pressa, m'he submergit altra vegada en un món que creia perdut, com una mena de *città sconosciuta*, que de sobte desvetlla en el teu interior fets i impressions esvanits.

Als anys 60, quan els reis mags no arribaven amb jocs tecnològics sota el braç, molts havíem après de jugar amb papers de nines retallables, cromos, teatres de la casa Seix, escenes de circ, contes que s'obrien com flors, fullets amb finestres, imatges humanes que amb l'ajut d'una llengüeta canviaven de fesomia, desplegables que ens havien deixat un record durador.

Aquesta vessant de la papiroflèxia, que atreu joves i grans, té una llarga tradició en altres països, sobretot Alemanya

Alguns pop-ups de la col·lecció de Quim Corominas.

El catàleg de l'exposició.

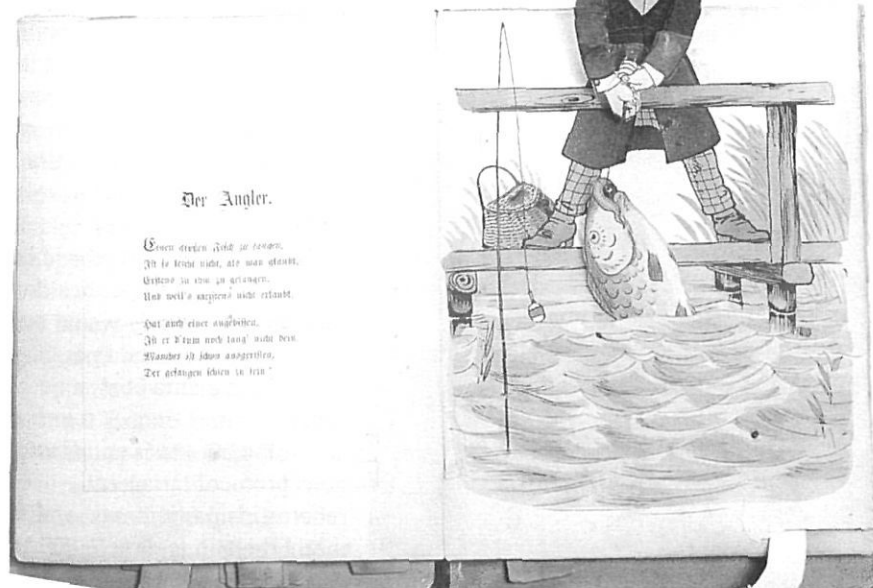

i Anglaterra, sense oblidar el camí que ha fet en els orientals, on les arts del paper tenen una presència immemorial i ben guanyada, i potencien una ruptura amb l'objecte ras i curt, que ofereix una funció eminentment pràctica. Els primers exemplars deuen molt a l'auge de la cromolitografia, al

final del segle XIX, quan les classes mitjanes consumien moltes «estampes i sants». Més endavant, els troquelats i l'evolució de les arts gràfiques han convertit aquests artefactes en obres més complexes i perfectes. Ara molts d'aquests llibres, que són cars de muntar i demanen molta paciència, es fan en països on la mà d'obra és molt barata, com ara Colòmbia, on funciona una

indústria precisa com la rellotgeria suïssa. A la darrereria del segle XIX es van fer populars a Catalunya i Espanya. Actualment l'auge del llibre objecte i el consumisme fan que hi hagi empreses especialitzades que treballen arreu del món.

El mèrit afegit d'aquesta col·lecció és que els llibres movibles aquí reunits són exemplars molt fràgils, la punta d'un iceberg de tot el que s'ha irremediablement perdut. Darrere de cada objecte, que apunta a un tractament màgic de la realitat quotidiana, hi ha sempre un artista que metamorfoseja la realitat. Contemplant aquells expositors envidrats, m'he recordat del poeta Salvat-Papasseit, perquè en aquests objectes, com a la seva poesia, hi ha la mirada franca, un discurs amb llibertat, collages que trenquen motllos establerts. Salvat feia volar un estel que el vent i la imaginació poètica convertia en els flancs del cos de la seva estimada. Els pop-ups són poemes visuals, noves aparences, que moblen per uns instants la nostra llangorosa vida.

PEP VILA